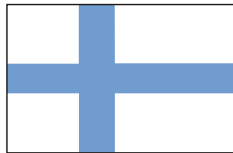

راهنمای قانون محیط زیست ۲۰۰۷ افغانستان

برنامه ارتقای ظرفیت و تقویه نهاد ها برای تنظیم محیط زیستی،
پروگرام محیط زیست ملل متحد (UNEP) در افغانستان از جانب
کمیسیون اروپائی، حکومت فنلند و تسهیلات جهانی محیط زیست
تمویل میگردد.

عکس روی جلد: © فریڈا ماسی

طرح و دیزاین: Rachel Dolores

قانون محیط زیست

افغانستان

در جنوری ۲۰۰۷، متن نهایی قانون محیط زیست نافذ گردید. این قانون که بعداً توسط شورای ملی به تصویب رسید، بر معیارهای بین المللی استوار بوده، وضعیت کنونی محیط زیست افغانستان را مشخص می سازد و ضمناً چارچوبی را جهت بهبودی مستمر اداره و در نهایت مدیریت مؤثر محیط زیستی بوجود می آورد. تطبیق آن اکنون وظیفه دولت و هم چنان مردم افغانستان می باشد.

هدف این رساله ارائه یک خلاصه ابتدائی به مردم افغانستان و سایر اطراف ذیعلاقه است که درباره پیشینه طرح قانون محیط زیست، دلیل برای ایجاد آن و اثرگذاری قانون مذکور بالای مردم عام و دولت افغانستان بحث می نماید. بناءً، رساله مذکور باید توأم با خود قانون مطالعه شود. (به جریده رسمی شماره ۹۱۲ مؤرخ ۲۵ جنوری ۲۰۰۷ مراجعه نمائید)

ضرورت قانون محیط زیست برای افغانستان

عده زیادی برین باور اند که اصطلاح «محیط زیست» فقط به اشجار، حیوانات، پرندگان و حشرات اطلاق میگردد. در حقیقت، محیط زیست مفهوم وسیع تر از آن را افاده میکند. محیط زیست تقریباً با تمامی اشیای ماحول ما و فعالیت های متقابل و پروسه های که این همه اجزای مختلف را با هم پیوند می دهد، مرتبط می شود. محیط زیست شامل منابع محسوس (مانند آب، خاک، زمین، منرال ها، جنگلات، چراگاه ها، غله جات، حیات وحش و هوا) و همچنان مشکلات و مسایل برخاسته از اداره و تنظیم ناقص این منابع (مانند امراض ناشی از آب های آلوده، مشکلات تنفسی روئیده از هوای آلوده، بیجا شده گان از اثر خشکسالی ها، از دست دادن ابزار معیشت، و درآمدها در نتیجه تخریب زمین و منابع موجود در آن میباشد).

افغانستان کشوریست که بیشتر به زراعت و مالرداری اتکا دارد، تقریباً ۸۰٪ نفوس کشور برای رفع نیازمندی های روزمره خویش مستقیماً به منابع محیط زیستی متکی میباشند. باید گفت که اساس این منابع شدیداً تخریب و خساره مند گردیده، و بیشتر از این نمیتواند برای رفع نیازمندی های حیاتی بسیاری مردم بسنده باشد، چه رسد به اینکه نیازمندی های انکشافی آنها را تکافو نماید.

واقعیت تلخ اینست که وضعیت کنونی محیط زیست افغانستان بالای تولید ابزار معیشت و صحت مردم اثرات منفی داشته، عده کثیری مردم را با فقر مواجه ساخته، بازسازی و توسعه افغانستان ازبحران برخاسته را به مشکل روبرو ساخته است.

هرگاه به مشکلات کنونی محیط زیستی افغانستان رسیدگی نشود، اثرات ذیل را میتوان انتظار داشت:

- تقسیم غیر مساویانه منابع آب میتواند باعث کمبود شدید آب در بعضی مناطق گردیده، معیشت انسانها را تهدید، مهاجرت های محیط زیستی و شرایط ناگوار بشری را ایجاد و تنش های منطقه‌ای را افزایش دهد.
- تخریب مستمر جنگلات همراه با چرش مواشی و کمبود آب منجر به فرسایش بیشتر خاک، تخریب جنگلات، کاهش حاصلخیزی و خدمات ایکوسیستم خواهد گردید. همچنان، این امر باعث سرا زیر شدن سیلاب ها، لغزش زمین، و جاری شدن سریع آب در فصل بارانی خواهد شد.
- ممکن است بنا بر تخریب زمین و کمبود منابع، مهاجرت های محیط زیستی به میان آید.

© ISMAIL HASHIMI

یک دختر خورد سال در جستجوی اشیای فلزی، پلاستیک و مواد غذایی در انبار بزرگ زباله ها در یک ساحه ساختمانی، جائیکه تهداب یک عمارت جدید واقع در شهر کابل، افغانستان حفر گردیده است.

- آلودگی کیمیاوی موجود در برخی از منابع هوا، خاک و آب، صحت انسانها را تهدید و وضعیت ثابت نیروی کار و سودمندی اقتصادی را ضعیف خواهد ساخت.

با توجه به این پیشینه، واضح است که طرح یک قانون مناسب به منظور مدیریت مسایل محیط زیستی، برای حکومت افغانستان جنگ زده، یک ضرورت مبرم بود. به همین دلیل، طرح و تصویب قانون محیط زیست از جانب اداره جدید التأسيس، اداره ملی حفاظت محیط زیست، به همکاری پروگرام محیط زیست ملل متحد، یک ضرورت و اولویت عاجل پنداشته شد.

هدف قانون محیط زیست

هدف این قانون عبارت از ایجاد یک چارچوب تنظیمی برای استفاده و تنظیم پایدار منابع طبیعی افغانستان و حفاظت و احیای محیط زیست آن، و دستیابی به اهداف مشخص اجتماعی، اقتصادی، بازسازی و ایکولوژیکی میباشد.

انکشاف پایدار، یکی از اهداف کلیدی قانون و پالیسی عصری بین المللی، عموماً به معنی انکشاف

تعریف میشود که نیازمندیهای نسل های کنونی را بدون به مخاطره انداختن نیازمندی های نسل های آینده، مرفوع سازد. یعنی، جوامعیکه به منابع محلی مانند آب، جنگل، چراگاه ها و حیات وحش اتکاء دارند و از آن استفاده می کنند، نباید از این منابع بیش از حد بهره برداری کنند تا اولاد و نواده های شان هم درآینده جهت امرار حیات شان، به این نوع منابع دسترسی داشته باشند.

اثرقانون محیط زیست بالای مردم افغانستان

طبق این قانون، مردم افغانستان دارای حقوق ذیل اند:

- استفاده از منابع طبیعی مطابق به تعاملات عنعنوی پایدار.
- تشکیل سازمان های غیر دولتی محیط زیستی و اشتراک درآن.
- دسترسی به معلومات محیط زیستی موجود در اختیار حکومت.
- اشتراک در مجالس، تظاهرات و در روند تصمیم گیری های اثر گذار بالای جوامع.
- وادار ساختن دولت در جهت توجه به مسایل محیط زیستی.
- ابراز نگرانی ها در رابطه با اثرات محیط زیستی زیر بناء ها و پروژه های انکشافی.
- انکار از انجام کار پرخطر به محیط زیست یا امور زیان آور به صحت انسان بدون تدابیرحفاظتی.

در عین زمان، مردم افغانستان مکلفیت های قانونی آتی را بدوش دارند:

- رعایت احکام قانون محیط زیست.
- استفاده از منابع طبیعی به شیوه پایدار.
- خود داری از ایجاد آلودگی و یا صدمه رساندن به محیط زیست.
- اخذ جواز یا لایسنس قبل از انجام فعالیت تنظیم شده درقانون، (لست این نوع فعالیت ها را در زیر مشاهده نمایید).

مکلفیت های قانونی دولت

قانون، همچنان حکومت افغانستان را مکلف می نماید تا مراجع مربوطه را به تقویت و تطبیق قانون وادارسازد. مکلفیت های حکومت قرار ذیل اند:

- تطبیق اصول بنیادی تنظیم محیط زیستی مندرج احکام قانون هنگام تصمیم گیری و یا اعمال صلاحیت های قانونی.
- سهیم ساختن مردم در تصمیم گیری های مربوط به محیط زیست.
- طرح پالیسی ها، قوانین و اسناد قانونی که هدف آن حفاظت و نگهداری منابع طبیعی کشور است.
- هماهنگ نمودن فعالیت های حکومت و سایر جوانب ذیربط در رابطه به تنظیم محیط زیستی.
- بلند بردن سطح آگاهی مردم در رابطه به مسایل محیط زیستی.
- تطبیق کنوانسیون های محیط زیستی بین المللی که افغانستان عضویت آن را حاصل نموده است.
- نظارت بر شاخص های محیط زیستی، جمع آوری معلومات محیط زیستی و تسهیل دسترسی همه به آن.
- تهیه گزارش های منظم وضعیت محیط زیست و پلان کاری اداره ملی حفاظت محیط زیست؛ و
- تطبیق و تنفیذ قانون.

نهاد های دولتی که مسؤلیت تنظیم محیط زیست را بعهده دارند

ماهیت تلفیقی مفاهیم محیط زیستی، یک سیستم هم آهنگ اداره چندین نهادی دولتی به سطح ملی، ولایتی، محلی و هم چنان جوامع ذیدخل را ایجاب می نماید.

در حالیکه اداره ملی حفاظت محیط زیست یک نهاد با صلاحیت دولتی بوده، سایر نهاد های ملی نیز اعضای بسیار فعال در صحنه محیط زیست بشمار میروند. اینها شامل: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت انرژی و آب، وزارت معادن، وزارت احیاء و انکشاف دهات، وزارت انکشاف شهری، وزارت صحت عامه، وزارت ترانسپورت، وزارت معارف، وزارت امور خارجه، وزارت فواید عامه میباشد. سایر نهاد های ملی از قبیل پوهنتون ها و کمیسیون مستقل حقوق بشر نیز شرکای کلیدی محسوب می شوند.

اداره ملی حفاظت محیط زیست، به سطح ملی و هم چنان به سطح ولایات، مسئول نظارت بر مسایل محیط زیستی مربوطه ملی، به شمول طرح پالیسی ملی، جنبه های تنظیمی، هماهنگی بین وزارت خانه های کاری، جمع آوری و تنظیم معلومات محیط زیستی، تعیین معیار های محیط زیستی، نظارت بر شاخص های محیط زیستی، هماهنگی جواز دهی به فعالیت های مشخص سکتوری، برنامه های آموزشی محیط زیستی، تعلیمات و بلند بردن سطح آگاهی و غیره میباشد.

وزارت های کاری مسئولیت تنظیم منابع سکتوری را بدوش دارند. بطور مثال، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مسئول تنظیم چراگاه ها و جنگلات و وزارت انرژی و آب مسئول تنظیم منابع آب و غیره میباشد.

دولت افغانستان بدین باور است که در یک کشور رو به انکشاف متکی به منابع زراعتی مانند افغانستان، تنظیم منابع با مشارکت مردم محل نسبت به سیستم اداره متمرکز (دولت محوری)، مناسبتر و مؤثرتر میباشد. بنابراین، قانون محیط زیست در مورد وظایف و صلاحیت های مشخص محیط زیستی مقامات ثانوی ملی، شوری های ولایتی، ولسوالی ها و شورای های قریه جات-که مطابق به قانون اساسی کشور تشکیل گردیده اند- صراحت دارد.

آیا قانون مانع باز سازی و انکشاف افغانستان است؟

قانون بر استفاده از میکانزم ارزیابی اثرات محیط زیستی (EIA) صراحت کامل دارد. این میکانزم عبارت از یک سیستم طرز العمل ها برای ارزیابی اثرات احتمالی محیط زیستی و اجتماعی، پروژه ها، پلان ها، پالیسی ها و یا فعالیت های پیشنهاد شده مفید و زیان آور می باشد، که در صورت تطبیق آنها، احتمال تأثیرات سوء آن بالای محیط زیست متصور است. طور مثال، اعمار یک بند، ممکن است

© HAMED AUOBY

یک بایسکل سوار در حال خود داری از تنفس هوای کابل. هوای بی کیفیت/آلوده، ناشی از خاکباده و دود عراجات و سوختاندن چوب و سایر مواد سوخت برای یخت ویز و تسخین، بالای صحت انسان و سیستم تنفسی در شهر اثرات ناگوار قابل ملاحظه دارد.

منجر به تخریب منازل یا محل بود و باش ۵۰۰ خانواده، از بین رفتن زمین های زراعتی و در نتیجه، زیان به معیشت ۲۰۰ خانواده، خشک شدن آب باطلاق ها و آب های فصلی پایان آب بند ها، از بین رفتن یکنوع بقیه رو به انقراض، از دست دادن ذخیره آب آبیاری ۱۰۰ دهقان و غیره گردد. این اثرات اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی لازم است که در مرحله طرح پروژه تشخیص و شناسایی گردیده و در پلان گذاری و تطبیق پروژه در نظر گرفته شود تا اثرات ناگواران به حد اقل برسد.

بعضی ها استدلال مینمایند که ارزیابی اثرات محیط زیستی EIA، مانع انکشاف می شود. اما این یک پندار درست نیست. در صورت استفاده مناسب و شایسته از آن، ضرر های محیط زیستی تقلیل یافته و بالاخره از مصارف اقتصادی، اجتماعی، مالی و محیط زیستی-که ممکن در مرحله آغاز پروژه گسترده باشد- می کاهد. بنابراین، EIA یک وسیله بسیار مهم پلان گذاری برای انکشاف، مخصوصا در کشوری که بعد از جنگ و بحران وارد مرحله باز سازی گردیده، محسوب می شود. قانون چارچوبی را برای سیستم جواز دهی EIA تجویز نموده است. تفصیلات این چارچوب در مقررۀ EIA و پالیسی ملی EIA توضیح گردیده که این بخش قانون باید توأم با آن مطالعه شود.

کنترل آلودگی

کنترل منسجم آلودگی یک سیستم همگانی و پروسه تنظیم/مدیریت می باشد که اهدا ف آن قرار ذیل است:

۱. جلوگیری از آلودگی و به حد اقل رساندن آن در مبدأ (مثلاً در فابریکه)؛
۲. تنظیم اثرات آلودگی و زباله ها بالای محیط گیرنده (مثلاً دریای کابل)؛
۳. جبران خساره محیط زیستی ناشی از آلودگی (مثلاً، بهبودی کیفیت آب دریای کابل).

قانون یک چارچوب تنظیمی را برای جلوگیری و کنترل آلودگی ها و تنظیم زباله ها از طریق شناسایی فعالیت های ممنوعه ای که قبل از آغاز به اخذ لایسنس نیاز دارد، تجویز می دهد. قانون خلاصه اجمالی پروسه اعطای لایسنس را نیز معرفی نموده است. اداره ملی حفاظت محیط زیست اکنون در حال طرح ستندرد ها/معیارهای محیط زیستی (خصوصاً در مورد کیفیت هوا و آب) می باشد. ستندرد های مذکور در وقت مناسب درج مقررات تنظیم زباله ها و کنترل آلودگی گردیده و به پیروی از قانون محیط زیست به نشر خواهد رسید.

در این مرحله ابتدایی انکشاف افغانستان، ضرورت لایسنس صرف برای فعالیتهای مولد آلودگی زیاد (مانند فعال ساختن فابریکه های تولیدی یا پروسس) محسوس است، نه برای فعالیت های کوچک (مانند موتر شویی). بناءً، تمام اشخاص مکلفیت دارند تا از آلوده نمودن محیط زیست، و بالأخص از آشغال ریزی در محل نامناسب، خود داری نمایند.

© MOHAMMED SHAFIQ POPAL

مردی در حال کار بالای یک ذخیره آب، که بخشی از یک سیستم آبیاری در ولایت لوگر را تشکیل می دهد.

رسیدگی به تنظیم منابع طبیعی مطابق قانون

تنظیم منابع طبیعی در مجموع بدوش وزارتخانه های است که در زمینه وظایف تطبیقی دارند، بخصوص وزارت زراعت، آبیاری و مالداري (مسؤل چراگاه ها، جنگلات، ابيگيره های فوقانی، زمین های زراعتی و ساحات حفاظت شده) بوده، وزارت انرژی و آب (مسؤل منابع آب) و وزارت معادن (مسؤل منابع زیر زمینی مانند گاز) می باشند. بناءً، اداره ملی حفاظت محیط زیست در همه عرصه ها نقش هماهنگ کننده و پالیسی ساز را به عهده دارد.

جنبه های مشخص تنوع حیات، به شمول تحفظ انواع (مثلاً، مقررۀ شکار و تهیه لست انواع حیوانات و نباتات در معرض خطر) و تنظیم ساحات حفاظت شده مستثنی می باشند. این عرصه ها مسؤلیت مشترک اداره ملی حفاظت محیط زیست و وزارت زراعت، آبیاری و مالداري را تشکیل می دهد. وظایف مجموعی پالیسی سازی و طرح مقررات به عهده اول الذکر بوده، و مسؤلیت تنظیم منابع در ساحه بدوش دومی می باشد.

تنظیم منابع آب

قانون آب، که به مسایل نهادی و مدیریت سکتور آب رسیدگی نموده و طرق استفاده از آب و استفاده کننده گان منابع آب را تنظیم میکند، در حال حاضر مراحل قانونی اش را طی می کند و زمانیکه توسط شورای ملی تصویب شود، شکل قانون را اختیار خواهد کرد. با آنها، به منظور تکمیل و تشویق یک شیوه منسجم تنظیمی، یک فصل کوتاه در مورد حفاظت و تنظیم منابع آب، که مکمل قانون آب خواهد بود، در قانون محیط زیست گنجانیده شده است. ماده های مورد بحث معیار های وسیع محیط زیستی مربوط به تنظیم منابع آب های سطحی و زیر زمینی را تعیین می کند.

آگاهی بیشتر مردم در مورد محیط زیست

طبق قانون، یکی از وظایف عمده و کلیدی اداره ملی حفاظت محیط زیست، طرح و تطبیق پلان های آموزشی و تعلیمات محیط زیستی و بلند بردن سطح آگاهی پیرامون محیط زیست در هماهنگی با نهاد های ذیربط میباشد.

کدام نوع فعالیت ها قبل از آغاز، به اخذ جواز از اداره ملی حفاظت محیط زیست نیاز دارد؟

اداره ملی حفاظت محیط زیست منحیث یک نهاد قانون ساز و پالیسی دهنده، مسؤلیت اعطای جواز

- را به اجرا کنندگان یک سلسله فعالیت ها به عهده دارد که بالای کیفیت منابع محیط زیستی اثرات سوء قابل ملاحظه بجا می گذارد. فعالیت های ذیل به جواز یا لایسنس نیاز دارد:
- اجراء یا تطبیق یک پروژه ، پلان و یا پالیسی که احتمالاً دارای اثرات عمدهٔ سوء محیط زیستی باشد ؛
 - تخلیه/انبهار مواد آلوده کننده در محیط زیست که احتمالاً دارای اثر سوء قابل ملاحظه بالای محیط زیست و صحت انسان باشد؛
 - اعمار یا بکار انداختن یک ذخیره گاه یا دستگاه تنظیم زباله ها؛
 - انبارنمودن یا ذخیره زباله های خطر ناک؛
 - شکار یا بهره برداری از انواع حفاظت شده یا انواع در معرض خطر؛
 - صدور انواع حفاظت شده یا انواع در معرض خطر به خارج؛ و
 - دستیابی به منابع جنتیک (ارثی) تنوع بیولوژیکی افغانستان.

انفاد قانون

مرحله اول تطبیق قانون توسط اداره ملی حفاظت محیط زیست، که مطابق به احکام آن از صلاحیت تعیین مفتشین محیط زیستی برخوردار است، صورت خواهد گرفت. طبق احکام قانون، مفتشین محیط زیستی مسئول صدور احکام رعایت و تطبیق (مندرجات قانون، مقررات و لایسنس)، و در مجموع وظایف محوله از طرف اداره ملی حفاظت محیط زیست می باشند.

در صورتیکه متخلفین در پیروی از هدایات اداره ملی حفاظت محیط زیست عاجز آیند، از طرف مقامات تنفیذی (به شمول وزارت امور داخله، پولیس ملی، دفتر لوی خرنوال و محاکم قضایی افغانستان، در روشنائی قوانین و طرز العمل های مربوطه، در زمینه اقدامات لازم صورت خواهد گرفت.

در صورت ارتکاب تخلفات جزئی (مثلاً انداختن زباله ها به روی سرک)، به عوض تعقیب قانونی، به پرداخت جریمه نقدی اکتفاء خواهد شد.

اثر متقابل قانون محیط زیست بالای سایر قوانین مربوط به این سکتور

قانون محیط زیست به مثابه قانون محوری است که باید تمام قوانین مشخص سکتوری و منابع طبیعی با آن مطابقت داشته باشد. به عبارت ساده تر، قانون محیط زیست باید برای تمامی مقررات و طرز العمل های که با جنبه های مشخص محیط زیستی (مانند جنگلات، چراگاه ها، آب، زراعت، حیات وحش، معادن، ساحات حفاظت شده، ارزیابی اثرات محیط زیستی، کنترل آلودگی، تنظیم زباله ها و غیره) سروکار دارند، به حیث بزرگ خانواده پنداشته شود.

در حالیکه این قوانین و مقررات سکتوری قوانین مستقل اند، نباید با احکام قانون محیط زیست، به ویژه اصول بنیادی تنظیم محیط زیستی، در تناقض قرار گیرند. وهمچنان، در فامیل تقنینی محیط زیستی باید نقش خواهر و برادر را ایفا نموده و نباید مخالف یکدیگر واقع شوند. درک این نکته نیز مهم است که اگر منحصیث یک فامیل مرتبط در نظر گرفته شوند، بدنه مجموعی قانون محیط زیست به ذات خود نسبت به هر یک از اعضای این فامیل نیرومند تر خواهد بود.

جوانب مشوره دهنده در تدوین قانون محیط زیست و

طی مراحل آن

حین طرح مسوده تخنیکي نهایی قانون محیط زیست، از تمام جوانب عمده و ذیربط ملی در پروسه مشوره خواهی و ارائه نظریات پیرامون مسوده های قبلی دعوت به عمل آمد، که اکثر جوانب ذیدخل در آن اشتراک نمودند. این نظریات توسط اداره ملی حفاظت محیط زیست به همکاری شرکای بین المللی آن خصوصاً پروگرام محیط زیست ملل متحد، در مسوده تخنیکي نهایی گنجانبده شد.

مسوده مذکور به وزارت عدلیه تقدیم و متعاقب آن منظوری شورای وزیران را بدست آورد. بعد از توشیح رئیس جمهور در دسامبر ۲۰۰۵ نافذ گردید. در خلال سال ۲۰۰۶، مجالس سفلی و علیای شورای ملی (ولسی جرگه و مشرانو جرگه) که فقط اندکی بعد از انفاذ این قانون تشکیل شده بود، بعد از غور بر قانون مذکور آنرا تعدیل نمود. متن نهایی این قانون در برج جنوری ۲۰۰۷ تصویب و نافذ شد و (درجریده رسمی شماره ۹۱۲ مؤرخ ۲۵ جنوری ۲۰۰۷ به نشر رسید).

سایر قوانین و مقررات مربوط به تنظیم محیط زیستی

در حال تدوین

وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری اکنون در حال تدوین قانون جنگلات و قانون علفچر ها میباشد که بعد از منظوری شورای ملی، شکل قانون را به خود خواهد گرفت. این وزارت همچنان، در حال تسوید مقررۀ شکار و حیات وحش می باشد که تحت قانون محیط زیست نشر خواهد شد.

وزارت انرژی و آب، قانون آب را قبلاً تسوید نموده که در حال حاضر کار طی مراحل آن در دست اجراء می باشد. قانون منرال ها توسط وزارت معادن تدوین گردیده و فعلاً نافذ است.

اداره ملی حفاظت محیط زیست، در شرف طرح و تدوین عده‌ای از مقررات پیرو قانون محیط زیست بوده، و یا بعضی ازین مقرره‌ها را به نشر رسانیده است تا به ساحات سکتوری از قبیل ارزیابی اثرات محیط زیستی، کنترل منسجم آلودگی، تنظیم ساحات حفاظت شده، مواد مخرب لایه اوزون؛ و مقررہ اجراءات داخلی، رسیدگی بعمل آید.

برای معلومات بیشتر پیرامون قانون محیط زیست و موضوعات مربوطه، لطفاً به آدرس‌های ذیل در تماس شوید:

عبدالقدیر کریاب
آمربخش قوانین محیط زیستی
پروگرام محیط زیست ملل متحد
ایمیل: qadeer.karyab@unep.ch

تلفون: ۰۷۹۹ ۳۸۲ ۵۷۱

ذبیح الله افروز
رئیس بخش تطبیق و انفاذ قانون
اداره ملی حفاظت محیط زیست
ایمیل: zabihabib@yahoo.com

تلفون: ۰۷۹۹ ۳۹۲ ۰۴۹

معلومات بیشتر

میتوانید معلومات بیشتر تخنیکى را از وب سایت اداره ملی حفاظت محیط زیست به دست آورید:

[/http://www.nepa.gov.af](http://www.nepa.gov.af)

